

„Sloga“

velja po pošti prejemanu ali na dom pošiljana

za vse leto gld. 1.20
 „ pol leta „ .60
 „ četrt „ „ .30

Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Posamične številke po 6 kr. dobijo se v Stolni, Semeniški in Solski ulici.

Upravništvo: Dvorišče sv. Hilarija številka 5. II. nadstropje.

Uredništvo: Moreljjeva ulica številka 22.

SLOGA

„Sloga“ je: — nosloga tlače: torej složimo se!

Oznaniła

na četrti strani plačajo se za štiri-
 tiskovno petitvrsto po 7 kr. če se
 jedenkrat tiskajo, po 6 kr. če se
 dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali
 večkrat tiskajo.

Za celoletne oglase po pogodbi.

Dopisi pošljajo naj se uredništvu,
 reklamacije in naročnino upravništvu.

Nefrankovana pisma se zavrnejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Kedo so naši sovražniki?

Slovenski narod je med slovanskimi narodi najmanjši a sovražnikov ima gotovo največ. Okoljen je skoraj vsestransko od ptujih narodov, ki bi ga jako radi pogoltnili in potujili sebi v prid. Le na jugu meji z najbližjimi brati po rodu s Hrvati. Vsi drugi sosedje, naj so Germani, Romani ali Madjari niso mu prijazni, vsi so mu sovražniki, vsi bi se veselili, ako bi smeli reči neki dan slovenskega naroda ni več, na zemlji ne biva več! Oglejmo si posamezne, na slovenski narod meječe narode, in sicer:

1.) Romane. Z nami mejijo tega plemena Italijani in Furlani. Oni so se kujževno vsi združili za jezik Toskanski in to nareče ime-nujejo kujževno italijanščino, dasi je bolj različna od Furlanščine nego slovensčina od ruščine. Združili so se počasi tudi večinoma vsi v eno državo in le nekaj malega živi jih v Avstriji, ki pa vedno vzdihuje po blaženi Italiji. Oni bi najraje videli, da bi Italija kar čez noč posedla Primorje, Dalnaciijo in spodnji del Tirolskega ter da bi si pridobila tudi še del Kranjskega. Umljivo je, da bi potem v tej povečani Italiji moralo biti vse italijansko in Slovenci bi morali se kar čez noč poitalijančiti. Kako težko bi bilo v tem slučaju kaj tacega, vedó predobro, zato hočejo olajšati namerovano poitalijančevanje na druge načine. Kjer in kogar je mogoče skušajo si pridobiti in, ako jim je mogoče izneveriti slovenske-mu narodu kacega sina, to je njihovo največje veselje. V dosego tega namena ustanovljajo društva, kojih ni namen izgojevati in omikati svoj narod, ampak potujčevati slovensko ljudstvo. Takošno društvo je n. pr. „Lega nazionale.“ To društvo ustanovlja šole, a ne tam kjer je treba italijanski narod podučevati, ampak tam kjer upajo, da izneverijo kaj slovenskih otrok. Na Goriškem je šolstvo najslabeje v Gorici in Furlaniji, a vsaki bi se motil misleč, da bi hotela „Lega“ kaj tam delovati.

Njej ni za vse Furlane in Goričane, ker te šteje že vse za svoje, njej je za slovenske otroke v Podgori in drugje. „Legi“ ni dovolj, da jej slovenski okraj vzdružuje v Podgori italijansko šolo, ona hoče imeti naraščaj, zato lovi tam v svoj vrtec kolikor more slovenskih otrok. Namen ima to društvo podpirati italijanske šole, a bilo bi jako dobro, ako bi se nekoliko oziralo na ubogo učiteljstvo v Furlaniji. Ne cvetejo cvetice slovenskemu učiteljstvu na Goriškem, a še hušje se godi njihovim italijanskim kolegam v Furlaniji. Marsikdo bi nam znal reči, saj velja za vse en in isti deželni zakon. Res je, a ker ima vsak okraj svoj zalog, skrbijo modri furlanski magnati, da ne nastavlajo učiteljstva definitivno ter držijo največ podučiteljev in podučiteljic. Tim dajo od 240—300 gl. plačila in s tim naj živijo, kakor vedo in znajo. Tu ima „Lega“ kaj podpisati, tu kaj plačevati in koristiti, ako je čist in pošten

PODLISTEK

Nekaj iz sedanjega časa.

Pred nekaj dnevi zapustil sem mestne zidove ter napotil se za nekaj dni v lepo našo Vipavsko, da se iznebim vsaj za trenotek mestnega šuma ter se razveseljem proste lepe narave, katero je Vsegamogočni tako lepo uredil.

Med potovanjem slišati je bilo že od daleč bobnanje lesene posode; iz vinogradov čul se je odmev mile slovenske pesmi.

Ta prizor obudil mi je sladke spomine na presrečna otročja leta, ko sem se tako rad zatekal v bližnji vinograd, da si so me doma plašili „da je strah pod planto“ — ter nazobal se v svetem strahu sladkega grozdja, a tudi figam in breakvam nisem prizanašal.

V teh sladkih sanjah dohitela me je noč. Ko dospem do prve vasi ob cesti, šel sem v bližnjo gostilno, da se okrepečam po dolgem potovanju.

Tu zagledam dva sivolasa starčka, ki sta med seboj vneto politizovala. Zanimal me je njiju pogovor. Prisedem in naročim kozarec „novega“.

njen namen, ako ona resno skrbi za napredek šolstva. Ni jej do tega, ampak kakor smo že omenili, raje skrbi, da poitalijančuje slovensko dečo, a ni jej to dovolj: svoj denar rabi tudi v druge politične namene. Kedo se ne spominja njenega delovanja o volitvah v Ločniku? Koliko stotakov je izdala „Lega“ oni čas, da so prišli v občinsko starešinstvo njeni privrženci? Ako bi katero naših društev enako postopalo, bilo bi gotovo razpuščeno z izgovorom, da se meša v zadeve, katere mu po pravilih niso dopustljive. Marsikdo bode mislil, da s tem dolžimo tukajšnjo vladu, a mi, da si vemo, da se nam ne godi dobro pod njo, vemo, da mrzla sapa piha od zgoraj dol. Tam gori bi moralo biti drugače in gotovo bi se obrnilo na bolje tudi tukaj. Se se silno težavo in naporom branimo se, da nas lahonstvo ne popljuje. Naša vlada gleda to z neko zadovoljnostjo in ne pomisli, da če neki dan opešamo mi, opeša tudi v celaj Primorskej avstrijsko mišljenje. Ako se izneverimo mi narodnosti svoji, izneverimo se gotovo tudi Avstrijci; žalibog, dokazov v to imamo premnogo, saj ve vsakdo, da najhušji iredentovci so renegatje. Ako si hoče Avstrija zagotoviti Primorske dežele, mora biti pravična in poštena Slovanom, ker le oni so še zvesti Avstrijci in ako jim da, kar jim gre, potem se lahko zanese na nje, da odbijejo vsak ptuj naval in tako rešijo sebe in njo. Mi nočemo pravic družih, ampak le ono kar nam prisodi čl. XIX drž. osnov. zak. ono kar nam tiče. Mi hočemo biti enakopraven narod v uradu in v šoli in to vsled tega, ker ljubimo svoj narod in spoštujemo druge, kar naj si jemljejo tudi drugi v izgled.

2.) Ničmanj nevaren sovražnik nam niso Germani t. j. veja njihov — Nemci. Če prelistujemo zgodovino, prepričamo se, da oni so zatirali naš narod že od nekdaj. Napadali so mirne Slovane pod krinko vseh mogočih izgovorov in, ko se že niso mogli družega domisliti, rekli so, da hočejo med nje širiti sv. vero? Ni jim bilo do vere, temveč do tega, da bi Slovane podjarmili. To so očitno pokazali, ko sta med našimi pradedi učila sv. vero brata sv. Ciril in Metod. Ljudstvo ju je rado poslušalo, ker ju je umelo in dalo rado se krstiti, ker spoznalo je, da le Kristova vera more uvesti mir in ljubezen med narodi. To pa ni dopadlo ošabnim Nemcem, kar je gotov dokaz, da jim ni bilo do vere, ker drugače bi se bili morali veseliti tega kakor se je veselil takratni papež. Preganjali so vsled tega naše apostole tako, da so sv. Metoda celo v ječo zaprli. Tu nam je jasno, da nas Nemci že od nekdaj sovražijo.

Ali so mogoče danes drugačni? Gotovo ne lažem, ako trdim, da so še vedno oni, da še vedno enako sovražijo Slovane kakor nekdaj: Koj se prepričamo, ako si ogledamo n. pr. kako oni postopajo na Češkem, kjer so še celo v manjšini, a kaj bi hodili tako daleč po dokaze, ko jih imamo doma. Koliko trpijo pod njimi naši bratje na Štajerskem in Koroškem! Prebivalstvo na

„Slabo kaže, slabo“ pravi prvi, svet je vedno bolj „štiman“. Naši smovi se že skoraj sramujejo kmečkega stanu, kateri je vendar najboljšega spoštovanja vreden. Vsi bi hoteli na lahko živeti, vsi oblečeni biti po mestno, zato pa noče več nobeden doma ostati. V dobi, kader bi najlozje delali, zapustijo kmetijo, pa hajd v mesto. Seveda, se naša polja radi tega morajo zanemarjati. Pa ko bi se vsaj ne naučili vseh onih grdob v mestu od Lahov. Ko se vrne iz mesta, pohujšuje se druge z grdim preklinjanjem in drugimi nesramnostimi; do molitve in cerkve jim pa že več ni!

Doma, doma naj bi ostali naši sinovi, ter pazili naj bi več na naša polja in vinograde.

In kaj so začela naša dekleta uganjati?!

Ko ima par krajarjev prihranjenih, že teče v mesto, da si kupi tisto reč, (kaj vem, kako se že zove) s katero si stiska prsa, da je bolj „stanjka“.

Čevljevki pa že morajo biti tako majhni, da si vse noge pokvari; njej pač ni do tega, če je polna kurjih očes, da je le noga majhna, ker to se sedanjim fantom dopada. Oh, ti svet prismojenci, česa vsega se ne izmisliš! Vsaj ne rečemo, da so vse tako bedaste, ali žalibog, mnogo pa jih je vendar.

spodnjem Štajerskem je popolnoma slovensko, a vendar niso enakopravni se svojimi sodeželani ne v uradu ne v šoli. V vsih spodnje-štajerskih šolah mora se učiti slovenska deca nemščine kot drugega deželnega jezika; kaj bi-li rekli Nemci, ako bi se morali njihovi sinovi učiti slovensčine in ta je vendar za njih drugi deželni jezik? Kako je pa na Koroškem? Huda se nam godi vsem glede narodnosti a ubogemu trpinu na Koroškem še najhušje. Kedo ti tukaj našteval, kako mu silijo nemščino v šoli, v uradu in drugod, čudno je le to, da je vendar še ostal do danes Slovenec. Nočemo popisovati tukaj vseh podrobnosti; kajti kedor prebira „Mir“ gotovo mu bodo znane. Tu je deželni odbor nemški, tu imajo Nemci večino v deželnem zboru in uradniki so sami Nemci, največkrat ne-vešči vsake slovenske besede.

Gorje onemu, kedor se upa kaj zahtevati za slovenski narod, obsodijo ga nemilostno.

On jim mora z davkom skladati plačilo, a mesto tega, da bi se oni učili njegovega jezika, učiti se mora on nemščine. Nekoliko bolje je na Kranjskem in Primorskem. Tu nimajo Nemci večine, a vendar podpira jih vlada. Ona upeljuje kjer more nemščino in pri nekaterih uradih bi res lahko mislili, da je v Avstriji nemščina že proglašena državnim jezikom. Še vse to ni nič. Koliko plačamo Slovenci davka za šolstvo in vendar koliko srednjih šol imamo do danes? Ustanovili so nižja slovenska gimnazija v Ljubljani in Mariboru, a kaj je to v primeri k našemu narodu. V Gorici imamo še vedno samo nemške srednje šole, da-si ni na Goriškem skoraj nobenega Nemca razun onih, ki jih je vlada sama spravila semkaj, ne imajoče sposobnosti, da bi tukaj službovali. Ali je torej čudo, ako niti maternega jezika ne znamo popolnoma pravilno, saj smo se morali mučiti s ptujščino in zanemarjati svoj lastni jezik?

In vse to še ni Nemcem dosti. Oni imajo svoje šolsko društvo „Schulverein“, katero enako deluje med Slovenci po družih deželah kakor „Lega“ pri nas. Poskusili so bili tudi na Goriškem.

Treba se nam je tudi proti tem boriti, treba nam je ustrajnim biti, kajti česar sami ne dosežejo, dosežejo s pomočjo vlade. Povedali smo že pred, da piše mrzla sapa od zgoraj in treba nam bode prevdariti, kaj nam je početi, da nas ta burja ne uniči.

3) Najhušji naš sovražnik je pa naš domači razpor. Tega moramo uničiti, drugače uniči on nas. Pomislimo pač, bi-li se upala vlada podpirati naše sovražnike, ako bi bili vsi avstrijski Slovani vzajemni in edini? In kaj je uzrok, da se Slovani ne moremo združiti? To uprašanje rešiti, je jako kočljivo, ker že naprej vemo, da z odgovorom ne bode marsikdo zadovoljen a ne vsled tega, da bi ne navedli resnice, ampak le vsled tega, ker smo toliko drzni, da se upamo kar z resnico na dan. So uzrok li Čehi, Poljaki Rusini, Hrvatje ali Slovenci? Ne enim ne dru-

Pa mladenči? Slišiš li preklinjanje, rotenje pri vsaki besedi, da se pošten človek kar trese in le malo še jih je, da bi bili kakor Bog zapove.

To nesrečno ponočevanje vse pokvari. Po tem pa ta nesrečni tobak, kateri je spravil že toliko ljudij v zgodnji grob. Tožimo revščini, a še predobro se nam godi. Koliko novcev izda naša mladina za te preklicane „cigarete“, katere je mogel sam satan v našo deželo prineesti?

Ko smo bili mi mladi, videli smo „cigareto“ le na „planti“, ki ga je trtanel zvil; zdaj pa jo ima že vsak paglavec v ustih, kakor bi bilo to neobhodno potrebno za teló.

Nesrečni stariši, ki otroka ne posvarijo o praven času in pripustijo svojemu ljubljencu to nesramnetno spakarstvo.

Ko bi bil Adam ša na svetu, gotovo bi se nilo zjokal nad svojim rodom, kateri rabi svoj nos za dimnik, svoja pljuča za shrambo saj — česar Bog ni ustvaril v ta namen. Kaj je dobrega na tobaku? Evo ti lastnosti te priljubljene človeške morilke: Tobakarju se suši kri, prsa; pokvari si želodec, da ne more več redno prebavljati in poleg tega šibi mu razum.

Česar tobak ne doseže, pomaga žganje, katero se na deželi dan na dan bolj rabi. Naš du-

gim ne smemo obesiti na hrbet tega greha, ampak reči moramo, da je pri povsod nekoliko tacih, ki so uzrok in to so oni poslanci, ki so pozabili na „narodno politično poštenost“, oni poslanci, ki so pozabili pred zbornico, kaj so doma ljudstvu obljubili.

Naši poslanci pri sedanjem položaju gotovo ne morejo mnogo doseči, naj so z vlado ali proti njej; uspeh mogel bi biti dandanes le, ako bi prišlo do jedinstva med Slovani.

Zato bi morali mi skrbeti, da volimo samo take poslance, kojim bi bila glavna naloga skrbeti, da bi se vsi Slovenci zjedini in če bi s časom pripomogli v to, gotovo bi nam bili vsi drugi Slovani hvaležni. Kaj nam pomaga, ako smo z vlado in kaj, ako smo jej nasprotni? V prvem slučaju vrže nam vlada kako obljubo, kako mrvico, za katero moramo porabiti vse naše najboljše moči, v drugem se pa vlada niti ozira ne na nas, ker dobro ve, da nimamo večine in, da bi imeli uplívno besedo s pomočjo drugih opozicijonalcev, primeri se nam redko kedaj. Najbolje bi bilo, ako bi naši s pomočjo dazih slovanskih poslancev ustanovili slovanski klub in mi med narodom skrbeli da bi počasi odstranili vse one, ki so se pozabili „narodne politične poštenosti.“

Vemo, da mi marsikdo zopet poreče, kaj pa z vero ali ste že zopet je pozabili?

Ne nismo pozabili, a prepričanja smo, da vera ne bode zatirana, ako Slovani zmagamo. Pogledjmo samo na Ogrsko. Tam so Madjari nekako podjarmili Slovane in kako se sedaj godi veri? Kje se bolj nasprotuje veri nego tam? Enako bi se godilo tudi v Avstriji, ako bi se posrečilo Nemcem in Italijanom podjarmiti Slovane, ker obojih načelo je: Prvo končati Slovane in potem pa vero. —

Česa se boje lahoni?

Se-li boje našega dokazovanja, da je Gorica slovenska ali naših društev in zavodov ali polemike in zbadanja naših časopisov i. t. d.? Ne, vse to je razumnejšim ljudem le prazno „ščuvanje“ nerazsodnega ljudstva.

Slovenci ne pridobimo ničesar, če dokazemo, da je bila Gorica slovenska; s tem nismo niti za las močnejši, niti jeden korak naprej, niti za besedo veljavnejši. Kljub temu dokazu ostanejo „lahoni“ v mestu naši oblastni gospodje, kakor so bili do zdaj in se lahko ironično posmehujejo našim dokazom, ko nas korak za korakom vspodrivajo, skubejo in o vsakej priliki pritiskajo na steno, kakor se jim poljubi.

Mnogo zaupanja in ponosa imamo na naša društva in zavode. Z njimi res vzbujamo narod in ga likamo, t. j. duševno napredujemo. Založno in nič kaj veselo je gmotno stanje našega naroda. Za duševni napredek prisiljujemo gmotne moči in vendar moramo pripoznati, da propadamo gmotno bolj kakor duševno napredujemo. Koliko časa bode moglo to trpeti in kaj bode potem, kedar naše gmotne moči popolnoma onemorejo? Lahko je uvideti, gmotnemu propadu sledil bode tudi duševni.

Naša društva in zavodi nam sicer koristijo v duševnemu oziru, a pri današnjih okoliščinah koristijo v gmotnem zmislu preveč — našim nasprotnikom; kajti denar, ki ga mi za naša društva in zavode žrtvujemo, gre kolikor toliko tudi našim nasprotnikom v žep. Mi se veselimo, rajamo in kričimo „živio“ ter si ob tem praznimo žepe; prostore pa za naša društva plačujemo iredentovcem, pijačo židom, jestvine in godbo „lahonom, kavo ovaduhom i. t. d. Oni živijo in bogatijo od nas, nam pa ostaja prazen žep, težka glava, pokvarjen želodec in prazen spomin na veseli „živio“.

Več veljave še nego našim društvom in zavodom prištevajo naše ljudstvo časopisom.

hoven nam je večkrat prepovedoval, da je nesrečen na duši in telesu tisti, ki se podviže žganju in res, koliko premoženj izobnalo se je radi žganja.“

„Prav praviš, boter,“ reče drugi. „Svet je res popačen; ko smo mi bili mladi, nosili smo mažlanaste hlače in naša dekleta nosila so iz domače preje oblčila. Sedaj pa vse ukupujejo v mestu za drag denar in nosijo lahonskim židom trdo prisluzene petice, da ložje vzdržujejo „Legine“ podružnice, a kaj ti bodem to razlagal, saj bereš tudi ti novice. Premisli kakošne krivice gode se Slovanom. V Gorici se borijo že toliko časa za slovenske ljudske šole. Narod že skorej opešuje, a bojim se, da šol ne bode še tako hitro in drugod ni nič bolje. Slovan je pri delitvi pravic najzadnji, ker ono, kar drugim narodom v obili meri ostaja, podeli se komaj nam. Treba bo drugače postopati, da dospemo do boljših časov. Jaz nisem študiral, a vendar se mi pozdeva, kje bi se lahko ptiček vjel. Pred vsem moramo biti složni in pošteni. Podpirati ne smemo družega kot Slovenca in gotovo pride čas, ko nam bo milejše solnce sijalo; naši nasprotniki morali bodo pa drugod si iskati kruha.“

Tako sta starčka modrovala in odšla — in jaz odšel sem tudi za njima dobro vedoč, da imata prav.

Če kdo skrpa kak spis, s katerim naše nasprotnike razdraži, da potem niti drugi nismo varni po mestu hoditi in če včasih še nad kakim nemškim ali italijanskim napisom pred javnim uradom poropota, tak velja junakom, kojemu mora narod nepogojno zaupati, da ga vodi po pravi poti; ta je rešitelj domovine, ter je vreden, da ima: „carta bianca“! — So li taki „ekstremi“ našim potrebam in težnjam koristni, sodilo se bode trezno še le pozneje. Kaj dosežajo naši listi polemizovaje n. pr. s takimi nasprotnimi listi kakor je.... židovski „Corriere“?

Nič boljšega kot je poreden deček dosegel v gozdu z odmevom svojega glasu; kar je on robatega kričal v gozd, to mu je odmevalo nazaj. Vsa taktika poslednjega bojevanja v Gorici je malo boljša, nego je bila porednega dečka, ko se je v gozdu jezil in prepiral z odmevom svojega glasu.

Z dokazovanjem, da je bila Gorica slovenska, z našimi društvi in zavodi, ter s polemiko in z zbadanjem naših nasprotnikov prav nič ne imponiramo. Ako hočemo kaj vzvišenega in trajnega za narod doseči, posluševati se moramo radikalnejših sredstev, katere naš narod ne bodo le begale in slabile, ampak vsestransko krepile.

Krščanska bratska ljubezen, služnost in geslo „svoji k svojim“, to nas more izdatno krepiti. To so sredstva, s katerimi moremo našim nasprotnikom imponirati. Krščanske bratske složnosti in gesla „svoji k svojim“ bojijo se naši nasprotniki, pred tem se tresejo in trepetajo ter jih je strah; proti temu plačujejo drago svoje agente, volhuje in ovaduhe. Kedar zapazijo, da se naše ljudstvo složno obrača od njih k svojim trgovcem, obrtnikom i. t. d. takrat še le zasije nam solnce, solnce lepše bodočnosti!

Krščanska bratska sloga in geslo „svoji k svojim“ so radikalna sredstva, katera nas morejo rešiti in teh naj se resno oprime, kdor je pravi rodoljub.

Z . . .

Občni zbor „Sloge“

o katerem moremo danes le kratko poročati, vršil se je dne 12. t. m. v prostorih Goriške Čitalnice pod predsedstvom g. dr. Antona Gregorčiča, kateri je predstavil vladnega komisarja gosp. Bogomila Prinzig-a. Na to poročal je And. Gabršček o odborovem delovanju v preteklem letu in potem društveni blagajničar g. Val. Kancler o gmotnem stanju društva, iz česar posuamemo, da je imelo društvo lepih letnih dohodkov, ob enem pa tudi mnogih stroškov.

Pri posameznih nasvetih je najprej oglašil se velečest. gosp. dr. Ant. Gregorčič ter predlagal sledečo resolucijo:

„Občni zbor društva „Sloga“ izraža svoje prepričanje, da v prospeh goriške dežele je neobhodno potrebno, da se — razen furlanske železnice, ki se že gradi, in poleg železnice po Vipavski dolini, za katero se delajo prve priprave, — izvede zveza tržaškega pristanišča s severnimi deželami po železniški progi, ki naj bi šla mimo Gorice po Soški dolini skoz Predel na Koroško, kakor tudi postranska črta iz Soške doline po Baški dolini v Bohinj in Javornik ali po Idrijski dolini skoz Cerčno v Škofljo Loko na Kranjsko, ter prosi visoko vlado, naj blagovoljno pospešuje vse korake, ki se delajo v dosego teh zvez, ter naj porabi ves svoj upliv in svojo moč, da se dosežejo omenjene zveze, ki so enake koristni deželi in državi.“

Ta resolucija je bila soglasno sprejeta. Enako dostavek g. Fr. Hmeljaka: „V peticiji naj se izreče, da bi vipavska železnica šla med Križem in Cesto v Ajdovščino.“

Na to je prišel na vrsto društveni tajnik A. Gabršček, ki je utemeljeval in predlagal sledečo resolucijo:

I. „Občni zbor „Slovenskega narodno-političnega društva „Sloga“ v Gorici“ je z opravičeno nejevoljo sprejel na znanje odborovo poročilo, kako na dolgo se zavlačuje pravičnega zahteva Slovencev v goriškem mestu v zadevi slovenskih ljudskih šol, in naroča prihodnjemu odboru, naj v imenu vsega slovenskega naroda na Goriškem terja na pristojnem mestu, da se ta zahteva uresniči najdalje do bodočega šol. l., ker našemu narodu na Goriškem se godi velika krivica, da mora nad štiri tisočake na leto skladati za take šole, katere je po zakonu dolžno vzdrževati goriško mesto. Gorica je središče deželi, v kateri živi dve tretjini Slovencev: z Gorico imamo Slovence zveze in več vsakdanjega posla nego Italijani; v Gorici so najvišje avtonomne in druge c. k. oblastni, s katerimi imamo Slovenci več posla nego Italijani; Gorici dali se naši predniki ime, kajti brez dvoma je Gorica bila s početka čisto slovenska vas in še dandanes stoji v sredi slovenskega ozemlja; in v Gorici samej stalno živi več tisoč Slovencev — zato občni zbor odločno protestuje proti temu, da se od pristojne strani nič ne zgodi za vzgojo in pouk slovenske mladine v tem mestu. Ako je c. k. okrajni šolski svet goriški ustanovil laško šolo v Podgorici za 125 Italijanov, ki prebivajo tamkaj kot delavci od danes do jutri, danes ni postavnega

števila otrok, marveč v tretjem letu obstanka te šole le nekaj nad 30 in med temi je več otrok iz Italije doma, tako bi le šolske oblastni je že davno morale poskrbeti za slovenske šole v Gorici, kjer le v 5 naših razredov zahaja nad 300 otrok.

Občni zbor izraža dalje željo, da bi se ustanovila v Gorici večerna nadaljevalna šola za slovenske obrtne učence po vzgladu obstoječe italijanske, kar bi se dalo najlože doseči s tem, ako bi vsaj vsi trije slovenski šolski okraji ustanovili v Gorici slovensko deško meščansko šolo, ki bi lahko prepustila prostore in učiteljsko oseboje tudi v omenjeno svrhu. Nalaga se prihodnjemu odboru, naj podá sl. c. k. okrajnim šolskim svetom v Gorici, Sežani in Tolminu utemeljene prošnje za ustanovitev takih meščanskih šol.“

II. „Občni zbor „Slovenskega narodno-političnega društva „Sloga“ v Gorici dné 12. okt. l. 1893. je z zadovoljnostjo sprejel na znanje odborov korak, da se je obrnil do vseh gg. županov v zadevi prvotnih imenikov porotnikov in želi, da bi se to prevažno uprašanje rešilo v zmislu razposlane odborove okrožnice.“

Občni zbor slovesno protestuje pa tudi proti postopanju c. k. državnega pravnistva, ki toži Slovence pri c. k. okrožnem sodišču goriškem in tržaškem v tujem, italijanskem jeziku, vsled česar sledé italijanske obravnave in razsodbe. Občni zbor odločno zahteva, da ces. kralj. državno pravnistvo mora vsakega Slovence tožiti v slovenskem jeziku, na kar mora potem slediti slovenska uvodna preiskava, slovenska obravnava in razsodba. Vsako drugo postopanje smatramo kot nepostavno in za slovensko dvotretjinsko večino v deželi do skrajnosti poniževalno in razžalljivo. Prihodnji odbor bodi tolmač naših zahtev s primernimi prošnjami oziroma spomenicami na merodajnih mestih.

III. „Občni zbor „Slovenskega narodno-političnega društva „Sloga“ v Gorici“ dné 12. okt. 1893. z vso odločnostjo protestuje proti neprestanemu obrekovanju naših narodnih nasprotnikov, da Slovenci smo „surov narod z živinsko naravo in divjaškim nagonom“, kakor se je drznil dr. Marani izreci celó v javni seji mestnega starišinstva. Protestujemo proti najnovejšim spletkam nasprotnikov, ki nas hočejo razupiti, da smo nemirno in krvoločno ljudstvo, katero treba krotiti z ječo in železjem; protestujemo proti celi vrsti izmišljenih napadov od strani Slovencev v goriški okolici na takó zvane „mirne“ Italijane. Obžalujemo dalje, da merodajni krogi preveč važnosti pripisujejo takim obrekovalcem in mesto, da bi njim preskrbeli za tako početje zasluženo plačilo, nadlegujejo nadolžne Slovence na našino, kakoršne smo doživeli zadnje čase.“

Te resolucije so bile soglasno sprejete. K drugej se je oglašil g. dr. Jos. vitez Tonkli in dokazoval, da Slovenci s to resolucijo dandanes zahtevamo kar smo imeli že pred 30. leti pod drž. pravnikom Defacisom in pozneje pod Pollakom in Abramom. Ako je bilo takrat mogoče, je danes toliko bolj, ko imamo za vse potrebe dosti osebja — a da smo žalibog na mnogo hujšem stališču kakor takrat in to je tudi zbor priznal.

Sledi na to resolucija g. Ant. m. Obizzija, katero je društveni odbor sprejel v predzadnji seji in v zadnji lastnoročno g. predsednik opilil. Resolucija z motivacijami je ta-le:

§. 2. pravil narodno-političnega društva „Sloga“ v Gorici se glasi: „društvu je namen varovati in braniti pravice Slovencev na Goriškem in pospeševati na korist vse, kar sega v njihovo narodno, družbinsko, gospodarsko in politično življenje ter delati za napredek in pravo svobodo.“

Po teh besedah je tedaj dolžnost našega društva, da stopi na noge z vso energijo, kedar se omadežuje čast goriških Slovencev. In da se je to večkrat dogajalo, spričujejo žalostni dogodki, katere hočemo tu kratko navesti.

Tam v Trstu, kjer je sedež deželne vlade, ki mora stati na braniku vsem podloženim narodnostim popolnoma jednako po čl. XIX. temelj. držav. zakonika; v Trstu, kjer živi lepo število uradnikov, vojakov in redarjev, tu izmišljujejo si in kovajo osebe laške narodnosti nas Slovence naravnost osmešujoče in narodni naš čut žaleče pesmi in popevke, ki se potem prepevajo javno brez strahu in kake kazni.

Takó smeši tudi v Trstu izhajajoči poluradni list „M a t t i n o“ in napada ob vsaki ugodni in neugodni priliki slovanski in posebej slovenski živelj v Trstu ter skrbi za to, da se sè slovenskem denarom otvorjejo laške šole, v katere se potem lové otroci slovenskih starišev, kateri otroci imajo biti pozneje orožje zoper Slovence, da bi gmotno in duševno onemogli, in da bi se uničili. Vlada vé za to, vlada vidi to — a ne pozna pomoči proti vsemu temu.

Dalje. Ko prihajajo slovenski mladeniči v naše mesto k vojaškemu naboru in jamejo tu po mestu popevati čedne in nikakor ne nemoralne pesmice — tedaj se jim brž pridružijo redarji in mestna policija grozeč jim z zaporom; a nič se ne vé, da bi se mladeničem laške narodnosti kaj tacega zabranjevalo, naj tudi rujové cele noči in po vsem mestu. Ako se je slav. c. kr. glavarstvo ob taki priliki izgovarjalo, da ne morejo redarji (ker jih je premalo) povsod ob enem nadzorovati, priznavamo, pa trdimo, da če je ta izgovor dober za laško petje, ima veljati tudi za slovensko.

Ko je bil na goriškem kolodvoru nek Trnovec od laške strani takó hudo ranjen, da je bil skoro ves v krvi, hoteli so redarji tega uboega stepenega Slovenca kar naravnost peljati v zapor, mesto v bolnišnico. Uprašamo: Kdo naj ostane hladen pri tacih slučajih, — kateri Slovenec naj ne bo razburjen pri takih dogodkih!

Kar se pa tiče onih štirih goričanov, ki so se vrnili potepeni iz Solkana, ves svet govori — in taka govoricica in tako mnenje je redko kedaj krivo in ne utemeljno — da so te goriške gospode druge in ne slovenske roke pobile in potepile. Kolikor je pa znano, sodnijska preiskava ni do zdaj ničesa spravila na dan proti Slovincem in vsi obdolženci, ki so bili zaprti so izpuščeni iz zavora. A vkljub vsemu temu leti sum na Slovence, kot pobijalce in to mnenje slastno pobirajo in ponavljajo nam sovražni listi laški in nemški, ter trosijo med svet o nas Slovincih nečastne vesti.

In vendar predno je spravila preiskava glede one „afere“ kaj gotovega, pozitivnega na dan, poseže vmes slav. c. kr. goriško glavarstvo, ter izdá poseben razglas, ki brani goriškim izletnikom v bližnje vasi, kar more le žaliti miroljubne občinarje sosednjih vasij, kateri od nekdanj skazujejo meščanom italijanske narodnosti gostoljubnost in obzirnost, katerih ni vreden marsikdo izmed njih.

Ker je bil izdan ta glavarstveni razglas povodom onega napada štirih Goričanov na solkanski cesti, in ker se od laške strani sumničijo Slovinci kot napadovalci, zdi se, da je razglas namenjen le slovenskemu prebivalstvu in to ne samo solkanske občine, ampak vseh kmečkih občin v goriškem obližju, kjer se taki izgredi niso še dogodili. Zdi se zato, da se tukaj le laški živelj proti mirnim Slovincem varuje in brani; takemu mnenju dajejo povod same besede razglasa ki slovejo:

„Primerilo se je v zadnjem času, da so bili goriški meščani pri svojih izletih v občine goriške okolice razžaljeni in tudi tepeni“ in tudi iz tega, da je razglas pisan edino le v slovenskem jeziku, dasi se nahaja med slovenskimi občinarji tudi mnogo lahov, kateri silijo celó v občinska starešinstva, katerih tedaj ta razglas ne zadeva in se sicer drugi razglasi ne javljajo kakor sedaj izključljivo v slovenskem jeziku (v Ločniku n. pr. bi morali biti tudi laški lepaki).

Dokler ni tedaj dokazano, da bi v okolici goriške občine Slovinci žalili in celo tepli goriške občane, se čuti vsak slov. okoličan žaljenega na svoji časti in na svojem dobrem imenu po takem postopanju. — Naj bi goriški meščani lepo ostali doma ali pa če izletajo, naj se obnašajo mirno in dostojno, tedaj se jim med mirnim slovenskim ljudstvom ne izgodi nič slabega, kakor se jim do zadnjih duij ni nikdar kaj neprijetnega pripetilo.

Ker se tedaj čuti Slovenec cele goriške okolice žaljenega in ker je narodno politično društvo „Sloga“ zastopnik slovenskega naroda na Goriškem, po katerem narod govori in jemlje svoje mnenje, dolžnost je naša, kot odbornikov tega društva, da se po gorej omenjenem §. 2. pravil tega društva potegujemo za kaljeno čast slovenskega naroda povodom zadnjih dogodljajev ter predlagamo sledečo

resolucija:

„Narodno politično društvo „Sloga“ kot zastopnik goriških Slovencev protestuje zoper omadeževanje narodne časti goriških Slovencev po nasprotnem časopisju o priliki solkanske (?) za-

deve ter obžaluje, da je slavno c. kr. okrajno glavarstvo goriško izdalo znano okrožnico, predno je bilo dognano ali so Slovinci goriške okolice na tem kaj zakrivilili.“

Čest. gosp. Rojec, solkanski kapelan, se v imenu Solkancev pridruži tej resoluciji oziroma protestuje in ob enem v imenu teh zahvaljuje — sploh ta resolucija bila je sprejeta z veseljem in kot jako primerna temu našemu položaju.

Na to poročá dr. A. Gregorič o zunanjem in notranjem političnem položaju. Govori o trozvezi, ki nalaga državljanom velikanska bremena; o zboljšujočih se razmerah z Rusijo; o izjemnem stanju v Pragi, katerega noben Slovan ne more odobravati: o vladini predlogi zastran premenbe volilnega reda in konečno o predlogi, s katero hoče vlada preustrojiti deželno brambo v nekako redno vojsko.

Proti izjemnemu stanju sta govorila še gg. dr. Rojic in dr. Tonkli: zadnji je pripovedoval, da zakon o izjemnem stanju se je sklenil pod meščanskim ministerstvom brez sodelovanja čeških poslancev proti — češkemu narodu, na kar je prišel Koller na Češko. Tudi današnje izjemno stanje je naperjeno proti češkemu narodu, proti enej veliki polit. stranki, česar nihče nas ne more odobravati.

Na to je bila soglasno sprejeta sledeča

resolucija:

„Občni zbor sprejema z odobravanjem na znanje poročilo g. državnega poslanca o zunanjem in notranjem političnem položaju in še posebe o stališču, katero so zavzeli slovenski poslanci nasproti izjemnemu stanju v Pragi in okolici kakor pač edino more storiti poslanec, ki ima slovansko srce; prosi ga tudi, naj glasuje za vsako predlogo, ki bi razširila volilno pravico.“

Na predlog g. Fr. Hmeljaka bil je izvoljen predsednikom dr. Anton Gregorič državni in deželni poslanec. — V odbor je pa predlagal preč. g. župnik na Vogorskem Ant. Berlot sledeče gospode: Dr. A. Rojic, zdravnik v Gorici, dr. Fran Žigon, prof. bogoslovja, Val. Kancler, nadučitelj v pokouju in posestnik v Gorici, Ivan Kavčič, trgovec in posestnik v Gorici, Anton Fou, trgovec in posestnik v Gorici, Andrej Gabišček, urednik in tiskar v Gorici, Blaž Grča, župnik v Sempasu, Josip Poljšak, župnik v Prvačini, Josip Mašera, vikar v St. Mavru. Na to je omenil g. predsednik da se je izpustilo A. M. Obizzija, ker nemore dalje poslovati, a dr. Rojic poprime besedo in pravi, da obžaluje, da se izpusti odbornika, ki je redno dohajal k odborovim sejam ter pridno sodeloval; želi, naj se ga zopet voli, kar se pa ni zgodilo. Potem se je zahvalil g. predsednik za svojo izvolitev in dr. Rojic poprime besedo ter pravi, da ne sprejme izvolitve, ker mu prizadeva odborovanje veliko truda ter pripróča v izvolitev A. M. Obizzija in ker se je bilo nasprotno temu, naj se voli pa g. Kušarja, urednika lista „Rinnovamento“, na kar je pa predlagal g. predsednik, naj se voli g. Fr. Budala iz Standreža, ki je bil tudi izvoljen Namestnikom so bili izvoljeni sledeči gospodje:

Josip Hönih, trgovec v Kanalu, Alojz Štrekelj posestnik v Komnu, Franc Bavčar, mizarski mojster v Selu, Filip Trpin, župan v Križu in Anton Berlot, župnik na Vogorskem.

Opozoriti moramo, da so se vse volitve vršile z vsklikom, dasi je ravno pred volitvijo odšlo toliko udov, da se še danes ne ve ali je bilo ob volitvi dovoljno število udov ali ne.

Slednjič zahvali g. predsednik zborovalce za udeležitev in sklene zborovanje ob poldrugi uri.

Politični razgled

Državnemu zboru, ki se je sešel 10. t. m. predložila je vlada tri predloge in sicer: Deželnoobrambni minister grof Welsersheimb je predložil novo deželnoobrambno zakonno, s katero se namenuje povečati prezenčno stanje in podaljšati aktivno službovanje. Finančni minister dr. Steinbach predložil je proračun za leto 1894., ter povdarjal, da je ugodnejši od proračuna za tekoče leto. Ministerski predsednik grof Taaffe predložil je pa vladno predlogo v volilni reformi.

Vladna predloga o izjemnem stanju v Pragi in okolici razdelila se je te dni med poslance. Predloga je jako slabo utemeljena in brez vsakršnih dokazov raznih očitanj in trditve. Razni klubi so se že posvetovali v izjemnih navedbah; kako so se odločili se še ne vé razun mla-čoškega kluba, kateri je že volil v dotični odsel dr. Herolda in dr. Pucaka. V plenarni seji govorilo bode več mladočoških poslancev.

O priliki ko se je mudil cesar Franc Jožef pri odkritju spomenika slavnemu junaku And. Hoferju v Inomostu, odposlali so tretinski Italijani posebno deputacijo na cesarja in zahtevali samostalnost južnega Tirola. Z ozirom na to gibanje odločili so se naši bratje na Štajerskem, da bodo zahtevali avtonomijo slovenskega dela Štajerske dežele o priliki, ko se bo govorilo o trentinski avtonomiji. Čas bi že bil, kajti nemška brezobzirnost na juž. Štajerskem je že neiznosljiva.

Vesti o rusko-francoski slavnosti so jako zanimive. Strah, da bi za časa slavno-

stij utegnila narodna navdušenost prekipeti in tako provzročiti katere mejnarodne komplikacije, je napotil vlado; da je skrbno cenzurirala vsako točko programa in odpravila pri raznih banketih napitnice, da se onemogoči katerakoli nevarna beseda. Slavnosti so se pričele včeraj 13. t. m. z raznovrstnim sporedom v Toulonu, v ponedeljek 16. t. m. odpeljejo se ruski gostje pa v Pariz.

Razmere med Francijo in Italijo so že nekaj časa napete; uzrok temu je, ker se je italijanski prestolonaslednik demonstrativno udeležil vaj nemške vojske. Kakor poročajo francoski listi, se je Italija resno bavila s pripravami za vojsko s Francijo a je dotične priprave namah ustavila, ker je bajé naš cesar opozoril kralja Umberta, naj ne stori koraka, kateri bi mogel imeti zanj usodepolnih posledic.

DOPISI

Iz Biljane, dne 5. oktobra. — Pretečeno nedeljo vršila se je v Biljani v središču Brd prelepa slovesnost zlate maše, katero je daroval preč. g. Alojzij Fabijani v 75. letu svoje starosti.

Biljanci kakor tudi posamezni vikarijati — med katerimi se je posebno Vedrijan odlikoval — pokazali so s pritirkovanjem zvonov, s pokanjem topičev, z metanjem umetnih ognjev, z odposlanjem raznih deputacij, s podeljenjem častnih diplom kako priljubljen jim je zlatomašnik. A tudi zlatomašnik ljubi svoje ovčice, kar je pokazal posebno s tem, da je pri mizi — ki je bila pogrtna za 30 oseb — v napitnici se zahvalil župljanom za skazano mu ljubezen in izročil navzočemu starešinstvu 1000 kron kot ustanovo v podporo domačih revežev. S tem si je zlatomašnik postavil trajen spomin svoje zl te maše, spomin, ki sega tudi v večnost.

Zlatomašnik šteje 75 let a spada po svojih telesnih in duševnih močeh še v moško dobo.

O priliki te izvanredne slovesnosti poklonil je č. g. zlatomašniku eden njegovih najdražjih prijateljev sledečo čestitko:

Ker so Vam z nebés poslali.
Na prošnjo gorečo
To posebno srečo,
Da ste zdravi obhajali
Svojo zlato mašo
V radost svojo, našo;

Čestitamo Vam iz srcá,
Ter vneto prosimo Boga,
Naj mnogo let Vas še ohrani
Pastirja dobrega Biljani,
Da vodite nas še na zdravi pašnik
Vi prečastiti župnik — zlatomašnik!

Zato zakličemo dans vsi župljani:
Živi naj naš gospod Alojz Fabjani!

Od nekod, 9. okt. — *Draga Sloga!* Vem, da tvoja naloga je nevedne podučevati, zato se nadejam, da mi boš, ako ti je le mogoče, to le pojasnila:

V št. 41. „Soče“ na tretji strani v članku „Italijani v Trentu“ berem: „Mi Slovinci bi vsak dan „do komolca Boga hvalili“, ako bi se nam tako godilo“. Slišal sem v razlaganji krščanskega nauka, da zamoremo Bogá hvaliti na razne načine: s srcem, z jezikom, z usti, s povzdignjenima rokama, na kolenih, v prahu i. t. d., a „do komolca Bogá hvaliti“, nisem še nikdar slišal in ne vem, kakó bi moral to storiti. Rad bi se obrnil do „Soče“, a bojim se, da bi moja priprosta predrznost jej živce tako razburila, da bi prihodnjo soboto njeni čitatelji celo tako prejeli, kakor je zadnji del A. Thierry jevega oglasa na četrti strani omenjene številke, da bi je nihče čitati ne mogel, še njen tiskar in urednik težko. Pa brez zamere!

Odgovor uredništva: Mi Vam v tem oziru ne vemo odgovoriti, ker v resnici je izraz med Slovinci neznan.

Iz Dornberga se uam piše: Kdor Goriške razmere le količkaj pozna, vesel mora biti, da je oživel nov list, ker narodno mišljenje je bilo na Goriškem popolnoma pokvarjeno. Pomislimo le, kako netaktno se je mlatilo poslednji leti po naših dobrih rodoljubih radi vsake osebne nevesčnosti; koliko spletek in perfidnosti je šlo v javnost o takih, ki so z dušo in telesom narodni: koliko škodljivega in zaničevalnega za naš narod pa se je neznajčajno zamolčalo in prekrito radi osebnih koristolovnih zvez!

Znao je, da goriško veteransko društvo sestaja skoraj iz samih Slovencev. Lani priredilo je bilo pri nas „izlet žalostnega spomina“. Dornberžani smo si sicer šteli v čast in smo bili jako veseli, da si je bilo velebenjeno veteransko društvo izbralo naš Dornberg za svoje razveseljevanje; a predsednikovo postopanje napravilo je bilo mej ljudstvom silno razburjenost. Ko je namreč šlo ljudstvo od službe božje, ustavil se je pred cerkvijo, nastopil in govoril — italijanski! Ljudstvo je malo časa poslušalo, potem odziviljalo, delalo šum, drvilo in tekalo — tako, da je bila katastrofa pripravljena. A zmagal je bil razum, da se ni zgodilo hujega.

Kam hočemo večje predrznosti, zaničevanja in preziranja, kakor da se slovensko ljudstvo ustavi pred cerkvijo ter se mu v nerazumljivi italijanščini govori! Kaj bi naredili Lahi, ako bi jim Slovenec v italijanski vasi slovenski govoril? In slovensko prvaštvo v Gorici, ki je tako naprejeno na svoje rojake, ni se hotelo udati, da bi bilo v svojem listu po vrednem ožigosalo predsednika veteranov!

Čudno se nam je zdelo, da se je bilo vse tako prizaneslo in zamolčalo. A zdaj nam se ne zdi nič več čudno, ko smo izvedli koristolovne zveze in namene.

Izvedeli smo, da prav istim koristolovnim zvezam se imajo Slovenci v Gorici zahvaliti, da so zgubili zvezo s konservativnimi Lahi za mestne volitve. Ako bi neka zahrbtna taktika ne bila zapravila zveze s konservativnimi Lahi, bi zdaj Slovenci ne imeli toliko težav za pridobitev slovenske šole, ker mestni svet bi bil v konservativnih rokah in bi v njem sedel tudi kak Slovenec ter bi nam gotovo ne bil tako nasproten, kot nam je sedanji mestni svet.

V Vedrijanu, 9. okt. — Hvala Bogu! trgatve smo srečno dovršili. Nabrali smo več, kakor smo se nadejali, tako da nam je posode primanjkovalo. Kapljica bo prav dobra, ker je grozdje dozorelo in gorki dnevi pospešujejo burno vrenje. Zdaj pričakujemo pa obilno kupcev. Bog daj, da bi božjo kapljico vzivali Njemu v čast, sebi pa v prid.

24. t. m. se pričenejo občinske volitve šmartenske županije. V dosedanji dobi nismo imeli Vedrijanci nobenega moža v starešinstvu. Neka stranka žuga, da tudi v prihodnji dobi ga ne bomo imeli. Tudi dobro, ampak pravično ni!

Domače in razne novice

Svojim prijateljem, sonarodnjakom na Gorškem in sploh slovenskemu narodu priporočamo se ozirati na četrto stran našega lista. Na isti so navedani vsi naši trgovci in obrtniki, katere je naša sveta dolžnost podpirati, ker pod geslom „ne udajmo se“ hranijo neomadeževano svetinjo narodnosti in sodelujejo na narodnem polju tu v Gorici.

Vsled sporazumljenja med temi našimi pristaši trudijo se vsi, da imajo pošteno blago — točno postrežbo z nizkimi cenami.

V Gorici naj ne bode pravega Slovenca, kateri bi k njim ne zahajal in na deželi naj naši prijatelji ne zabijo gesla „Svoji k svojim“, ter raje tem prinašajo svoje žulje kakor zlobnemu Lahu.

Sovražnikom naše narodnosti naj ne privoščijo beliča — tako bode stem plemenitim dejanjem nadomeščeno konsumno društvo in trgovinska za druga, katere še vedno pogrešamo.

V to Bog nam pomози.

Trozveza Slovanom koristna! Ko se ni nobenemu sanjalo o trozvezi še tedaj, ko je Avstrija imela Benetke in Lombardijo, bili so deželni jeziki v Avstriji tako-le uradno uvrščeni: nemško — češko — poljsko — rusko (rutensko) — hrvatsko — srbsko — slovensko — romunsko — laško — madjarsko — armensko in hebrejsko. To je bilo l. 1856.*) in danes s trozvezo, kje so Madjari in Lahi in kam so prišli Slovani!? Ali nam hoče še kedo trditi, da trozveza je Slovanom koristna?

Demonstracija. — Neki gospod iz rumene tržaške hiše, kojemu prepevajo pod oknom laški pobalini Slovence osmejujoče pesmi, potoval je po Istri. Na povratu iz Podgrada v Trst so mu nekaterniki v dokaz goreče ljubezni (ali je res? dostavek stavca) za posebne zasluge (morda nasprotno! dostavek stavca) obsipali pot z listki v narodnih barvah na katerih je bilo natisneno: „Živio naš cesar in kralj F. J. I. in „Živio naš narodni zastopnik Vjekoslav Spinčić.“ — Najbrže so hoteli dem on s t r a n t i pokazati, da dobro vedó, koga imajo ljubiti in koga ne.

Volitve starešinstvenega zastopa v Šmartnem so odnešene in sicer za to, ker so uložili gg. učitelji utok proti volilnemu imeniku, v kojem so bili izpuščeni češ, da nimajo volilne pravice. Nadučitelje se je pa v imenik sprejelo.

Gosp. G. G. Strechel, tukajšnji veleposestnik, lastnik mnogih hiš in bivši občinski starešina, razširil je po mestu dobro utemeljeno pojasnilo proti proračunu tukajšnjega magistrata za leto 1894.

Dokazuje jasno neopravičeno doklado na lišni davek med tem ko se je lišna najemščina znižala v zadnjih časih za 50%, ter pravi:

„Gorica je v kraju, kateri je po naravi določeno zavetišče in zdravstveni kraj vsled izvrstnega zraku in v krasni okolici. Mesto je lepega utisa in jako živahnega ugleda a namesto, da bi bilo napredovalo, ker mu je narava že ugodna, propada od dne do dne in bliža se svojjej pogubi.

Uže več let sem ima Gorica lice velikega mirodvora (?) tu ni življa, ni prave trgovine in obrtnije in napredka, temveč vse propada.

*) glej „Austria Universal-Kalender für das Schaltjahr 1856“.

Med tem ko bi morala Gorica radi lepe svoje lege in naravne pripomoči kot zdravstvena postaja vabiti znanje ljudi, odpotujejo naši v boljše kraje tja, kjer dobijo zaslužkov. In kedo zakrivi vse to? Magistrat! G. Strechel predlaga tedaj l. naj se povišajo doklade na izravnem davku in sicer mesto 34% na 50% — (ubogi posestnik tudi to ti hočejo določiti v zboljšanje svojega stanu! Ured).

2. naj se upelje taksa $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{2}$ % na vsem po železnici uvaževanem blagu.

3. naj se pomnoži užitinska doklada na pivu in sicer mesto 1.70 od hekta na 2 gl. 50 čemur tudi bi ne bili nasprotni in sicer za to, ker iz Nemčije prihaja mnogo — mnogo piva. Da bi se g. Strechelnu posrečila ta želja, bi bilo prav, a trdovratnemu magistratu gorškemu moralo bi se zamašiti edno uho, da bi mu količkej v glavi ostalo.

Iz učiteljskih krogov. — Pred kratkim imeli smo priliko fotografovati se pri našem fotografu g. Antonu Jerkiču, ter prepričali smo se, da zasluži vsestranske podpore, ker delo je bilo v resnici jako lično in v vsakem obziru stroknjasko dovršeno. Neodpustljivo bi bilo tedaj, ako bi zahajali k našim nasprotnikom, ker g. Jerkič jamči tudi dobro delo in dela ceneje kakor drugi fotografi. Tedaj le možko: svoji k svojim!

Pokradeno perilo. Naznanja se, da je pri tukajšnji c. k. policiji mnogo pokradenega perila udobljenega pri raznih slučajih po redarjih.

Kedor misli, da bi bilo lahko kaj njegovega, naj so obrne do c. k. policijskega poveljništva, kjer se stvar prejšiče in blago vrne.

Tam se udobi tudi srebrno tobačnico.

Ponarejen denar. Uradno se poroča, da so udobili v Pragi ponarejen drobšč po 20 beličev. Živimo prav v dobi ponarejenih denarjev in zakaj ne? Če zna narediti ta, še ložje drugi ponaredi.

Kako se pomaga živali, ki nemora vstati? — Opazil sem že mnogokrat, da neusmiljeneži živino, katera se je na tla zgrudila pretepaajo, da bi jo zopet na noge spravili.

To pripada le surovežu in ne umnemu živino-reju in sploh ne človeku. Poznati moramo, ako hočemo živini pomagati, značaj naravnega vstajanja živine: Kopitarji vstajajo čisto drugače kakor pa prežvekovalci, zato se jim tudi drugače pomaga nego slednjim. Kopitar postavi se predno vstane, da stegne prednji nogi tako, da život sloni na prsni kosti, zadnji dve potegne pod trebuh in ko hoče vstati potisne život nekoliko naprej, vsled česar se spravi na noge. Enako je potreba živali napraviti, ko se ji hoče pomagati na noge; eden prime za uzdo pri glavi ter vleče žival nekoliko privzdigovaje najprej in drugi potisne pri zadnjem koncu.

Ako še vse to ničesar ne pomaga podložiti se živali koj za prvima nogama pas, za kojega privzdigne na vsakej strani jeden mož in gotovo s to pomočjo spravimo konja na noge brez vsacega trpinčenja.

Vse drugače je pri govedu, ker drugače vstaja. Kedor je opazoval govedo, videl je, da ono najprvo vzdigne zadnji konec, potem poklekne na prvi nogi in se vzdigne. V enakem načinu treba je tudi pomagati, ako žival ne more sama vstati in odpade nam vse drugo mučenje.

Mnogo naših spošt. naročnikov mislilo je, da 3. štev. našega lista je že izšla pretekli teden, ter po isti popraševalo, katere pa naj opozorimo, da nismo še številko zakasnilo ampak, da je koledar to povzročil in sicer za to, ker pretekli mesec imel je 5 sobot in naš list pa izhaja kakor rečemo na čelu vsako II. in IV. soboto — torej ta mesec 14. in 28. — naprej pa bode izhajal vsaki II. in IV. petek in v slučaju ko bi ta štev. bila zaplajenjena pa vsaki petek pričenski z prihodnjim.

List „Sloga“ bode od sedaj izhajal vsaki 2. in 4. petek v mesecu, da vstrežemo raznim prošnjam, katere so nam došle od raznih strani. — Oni naši gg. trgovci in obrtniki, katerih inserata ni v današnji številki naj blagovolè nam oprostite, ker smo jih morali odložiti radi pomanjkanja prostora.

Listnica upravnštva. — Opozarjamo vse one p. t. gospode, katerim smo poslali prvi dve številki „Sloge“ in nam niso jih vrnili, da jih upišemo med naročnike, ako nam ne vrnejo pričujoče številke. One pa, ki list obdržite prosimo, da se sponjijo dolžnosti svoje do nas.

— **G. L. v G.** Za danes opustili radi pomanjkanja prostora. — Enako naj oprostè dopisniki.

Saunig & Dekleva

v Nunski ulici št. 16.

Edina slovenska zaloga dvokoles (biciklov) in raznih šivalnih strojev in lovskih pušk. Sprejemata v popravo dvokolesa in vse druge stroje. Prodajata in izvršujeta vsa dela gotovo ceneje nego naši nasprotniki; zato podpirajmo jih!

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina, bela in črna istrijska ter bela dalmatinska.

Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici.

Prodaja na debelo.

Franc Povšič

mizar na Šentpeterski cesti št. 9. priporoča se slavnemu občinstvu za razna mizarška dela.

Bajt Ivan

krojač na Placuti št. 31 priporoča se slavnemu občinstvu še posebej velečastiti duhovščini v blagovoljno podporo.

Novič Josip

krojač v Gosposki ulici št. 13, III. nad., se priporoča vsemu občinstvu. Izdeluje vsa v njegovo stroko spadajoča dela jako natančno in po primernih cenah.

Pavlin Edvard

prevzel je prodajalnico

Karoline Riessnerjeve in sina.

Nunska ulica št. 10.

V zalogi ima razne umetne cvetice, nagrobne vence, mrtvaške obleke za otroke, rakve (truge), trakove, voščene sveče itd. Postreže vedno po mogočih cenah.

Anton Cotič pek

v ulici Dogana št. 4.

priporoča slavnemu občinstvu svojo pekarijo. Postreže kolikor mogoče ceno in točno.

Gostilna „Kikeriki“

v Nunski ulici, lastnina Štefana Kofola, toči jako izvrstna domača vina. Dobe se tudi vsak čas gorke in mrzle jedi. Cene zmerne, postrežba snažna in primerna.

Kavarna

„Alla Fortuna“ na Starem trgu (Piazza St. Antonio) priporoča se Slovincem za obilno obiskovanje.

Novič Franc,

krojač v ulici sv. Klare št. 6 izvršuje razna naročena dela in prodaja narejeno obleko po jako zmernih cenah.

G. Likar

v Semeniški ulici h. št. 10

prodaja šolske in mašne knjige, sv. podobe, tiskovine za duhovnije in županije, papir in vsakovrstne šolske in pisarske potrebščine po najnižjih cenah.

Vrtovec Marija

v Gosposki ulici št. 16

priporoča svojo štacuno z jestvili. Prodaja raznovrstno jestvilno blago po zmernih cenah.

Vidic Anton

pek na Kornu (na voglu poleg gostilne pri Rajhu) priporoča svojo pekarno občinstvu in postreže po jako zmernih cenah se svežim kruhom.

Simon Rožanc,

krojač v Vrtni ulici (Via giardino) št. 12 priporoča se slavnemu občinstvu za razna v njegovo stroko spadajoča dela.

Jakop Nardin,

prevošček

stanujoč na Placuti št. 18. ima vozove št. 14 in 93; priporoča se slavnemu občinstvu. Sprejema tudi vožnje po deželi za primerno ceno.

Peter Birs

„Corte Caraveggia“ toči izvrstna domača vina kakor njegov oče v Rifenbergu in postreže tudi s hrano. Ima tudi hlev za živino.

Andrej Čermelj

na trgu Koren št. 10 ima štacuno jestvilnega blaga ter skrbi, da ceno in dobro postreže. Slovenci ne pozabite nanj in obiščite ga, ko kaj rabite.

Cjan Ivan,

krojač v Nunski ulici, št. 13, vreden je tudi podpore vsih Slovencev, ker izdeluje natančno in po primernih cenah.